

ТАҚРИЗ

**ба автореферати диссертатсияи Раҷабализода Самандар Раҷабали
«Нақши иттиҳодияҳои хонандагон ва донишҷӯён дар раванди
татбиқи сиёсати ҷавонон: ҳолат ва дурнамо» барои дарёфти
дараҷаи илмӣ номзоди илмҳои сиёсӣ аз рӯйи ихтисоси 23.00.02 –
Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияи сиёсӣ**

Мавзӯи диссертатсия «Нақши иттиҳодияҳои хонандагон ва донишҷӯён дар раванди татбиқи сиёсати ҷавонон: ҳолат ва дурнамо» яке аз масоили муҳимми сиёсати иҷтимоии давлати муосири Тоҷикистон буда, дар шароити густариши раванди давлатсозӣ, ҷомеасозӣ ва таҳкими ҳудуди милливу сиёсӣ дар байни насли нав, аҳамияти махсус касб менамояд. Тағйироти сиёсӣ, рушди ҷомеаи шаҳрвандӣ ва талаботи рӯзафзунӣ ҷавонон ба иштироки фаъоли сиёсӣ, зарурати омӯзиши амиқи ниҳодҳои намоёндагӣ ва ташкилиро тақозо менамоянд. Аз ин рӯ, мавзӯи интиҳобкардаи муҳаққиқ аҳамияти муҳимми илмӣ ва амалӣ дошта, ҷавобгӯ ба афзалияти сиёсати давлатии ҷавонон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад.

Муаллиф аз усулҳои илмӣ таҳлилӣ, муқоисавӣ, тавсифӣ, инчунин таҳлили мундариҷа (контент-анализ) истифода бурда, асосҳои назариявӣ ва амалии мавзӯи таҳқиқотро мавриди омӯзиш қарор додааст. Диссертатсия бо тақия ба меъёрҳои методологияи сиёсатшиносӣ таҳия гардида, сохт ва мантиқи илмӣ дорад. Мафҳумҳои меҳварӣ, аз ҷумла «иттиҳодияи донишҷӯён», «ҷавонон ҳамчун субъекти сиёсӣ», «институти иҷтимоӣ», «тарбияи шаҳрвандӣ» ва «механизмҳои татбиқи сиёсати ҷавонон» бо услуби илмӣ шарҳу баён ёфтаанд.

Тибқи маълумоти овардашуда дар автореферат, муаллиф масъалаи нақши иттиҳодияҳои донишҷӯён ва хонандагонро бо дарназардошти омилҳои иҷтимоӣ сиёсӣ ва фарҳангӣ таҳлил намуда, сохтор ва фаъолияти онҳо дар низомии сиёсати давлатии ҷавонон мавриди омӯзиш қарор додааст. Дар таҳқиқот равандҳои ташаккул, мушкилот ва дурнамои фаъолияти ин ниҳодҳо ба таври таҳлилӣ арзёбӣ шудаанд. Муаллиф на танҳо ҳолати кунунии масъала, балки дурнамои инкишофи онҳоро бо пешниҳоди тавсияҳои амалӣ дар асоси натиҷаҳои таҳқиқ нишон додааст.

Аз рӯйи маълумоти автореферат, навоҳарии асосии илмӣ диссертатсия дар он ифода меёбад, ки аввалин маротиба иттиҳодияҳои ҷавонон ҳамчун субъекти мустақили сиёсӣ ва иҷтимоӣ дар раванди татбиқи сиёсати ҷавонон дар шароити Ҷумҳурии Тоҷикистон мавриди таҳлил қарор гирифтаанд. Муаллиф тавонистааст, ки нақши ин иттиҳодияҳоро дар афзун кардани иштироки шаҳрвандии ҷавонон, таҳкими фарҳанги сиёсӣ ва ҳамкориҳои ниҳодҳои давлатӣ бо ҷомеаи шаҳрвандӣ нишон диҳад. Ҳамзамон, тавсияҳои муаллиф дар бораи тақмили заминаи ҳуқуқӣ, ташкилӣ ва иттилоотии фаъолияти иттиҳодияҳои ҷавонон, дорони аҳамияти амалӣ мебошанд.

Дар қисмати «Муқаддима» мубрами ва аҳамияти илмӣ-амалии мавзӯи диссертатсия асоснок гардида, дараҷаи омӯзиши масъала дар адабиёти илмӣ

ватанӣ ва хориҷӣ ба таври таҳлилӣ шарҳ дода шудааст. Ҳамзамон, мақсад ва вазифаҳои асосии таҳқиқот, объект ва предмети таҳқиқ, навоариҳои илмӣ, принципҳои методологӣ ва методҳои таҳқиқот бо далелҳои илмӣ муқаррар гардидаанд. Дар ин бахш, инчунин аҳамияти назариявӣ ва амалии натиҷаҳои бадастомада, нуқтаҳои асосие, ки барои ҳимоя пешниҳод шудаанд, муфасссал оварда шуда, сохтор ва муҳтавои рисола муаррифӣ гардидааст. Унсурҳои мазкур нишон медиҳанд, ки таҳқиқоти анҷомдода дорои заминаи мустаҳками илмӣ буда, ба рушди назарияи сиёсатшиносии миллӣ саҳми арзанда мегузорад.

Дар рисолаи мазкур масоили марбут ба ташаккул, рушди сохторӣ ва татбиқи сиёсати давлатии ҷавонон тавассути фаъолияти иттиҳодияҳои ҷамъиятии хонандагону донишҷӯён дар заминаи таҳаввулоти сиёсӣ иҷтимоии ҷомеаи муосири Тоҷикистон мавриди таҳлили илмӣ қарор гирифтааст. Дар боби аввали рисола, ки ба заминаҳои назариявӣ ва сиёсӣ ҳуқуқи ташаккули иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ бахшида шудааст, ду самти муҳими таҳқиқ рӯйи қарор оварда шудааст. Дар қисмати аввал, муаллиф асосҳои назариявӣ ва методологӣ фаъолияти иттиҳодияҳои ҷамъиятии хонандагон ва донишҷӯёнро дар партави назарияҳои классикӣ ва муосири сиёсӣ иҷтимоӣ мавриди таҳлил қарор дода, мақоми ниҳодҳои ҷамъиятӣ дар низомии иҷтимоӣ сиёсӣ ва нақши онҳо дар иҷтимоикунонии ҷавонро шарҳ медиҳад. Дар қисмати дуюм, заминаҳои сиёсӣ ҳуқуқи ташаккул ва инкишофи иттиҳодияҳои ҷавонон дар доираи қонунгузорӣ, сиёсати давлатӣ таҳқиқ мегарданд. Дар ин ҷо таърихи ташаккул, таҷрибаҳои муқоисавӣ ва нақши давлат дар ин раванд мавриди таҳлил қарор мегирад.

Боби дуюм ба омӯзиши заминаҳо ва самтҳои рушди фаъолияти иттиҳодияҳои хонандагону донишҷӯён дар татбиқи сиёсати давлатии ҷавонон бахшида шудааст. Дар қисмати аввал, самтҳои асосии фаъолияти иттиҳодияҳо, аз ҷумла, тарбияи сиёсӣ маърифатӣ, ташкили ҷорабиниҳои иҷтимоӣ, ташаккули ҷаҳонбинии шаҳрвандӣ бо далелҳои мушаххас баррасӣ мегарданд. Қисмати дуюм, ба сиёсати давлатии ҷавонон ва нақши иттиҳодияҳо дар татбиқи барномаҳои марбут ба ҷавонон бахшида шуда, сатҳи ҳамкории сохторҳои давлатӣ ва ҷомеаи шаҳрвандиро дар ин раванд арзёбӣ мекунад.

Боби сеюми рисола ба муаррифии мақом ва имконияти институтсионалии иттиҳодияҳои хонандагону донишҷӯён дар татбиқи баланд бардоштани сиёсати ҷавонон дар шароити Ҷумҳурии Тоҷикистон бахшида шудааст. Дар қисмати аввал, шаклҳо ва механизмҳои иштироки ин иттиҳодияҳо дар қабули қарорҳои сиёсӣ, иштироки онҳо дар муҳокимаи барномаҳои давлатӣ, ташкили муҳофизаҳои сиёсӣ ва рушди маданияти иштирок дар ҷомеа мавриди таҳқиқ қарор гирифтаанд. Қисмати дуюм ба таҳлили вазъи феълӣ ва дурнамои фаъолияти иттиҳодияҳои ҷамъиятии ҷавонон бахшида шуда, дар он мушкilot, монеаҳо ва имконияти рушди минбаъдаи ин ниҳодҳо, инчунин тавсияҳои амалӣ барои баланд бардоштани сатҳи фаъолияти онҳо пешниҳод мегарданд.

Муаллифи диссертатсия хулоса ва натиҷаҳои таҳқиқоти худро дар 6 мақолаи илмӣ ва 7 маъруза дар конференсияҳои ҷумҳуриявӣ ба ҷоп расонидааст, ки ин аз таҳлили пурра ва илмӣ рисолаи мазкур шаҳодат медиҳад.

Автореферати диссертатсияи С. Раҷабализода «Нақши иттиҳодияҳои хонандагон ва донишҷӯён дар раванди татбиқи сиёсати ҷавонон: ҳолат ва дурнамо» бо талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобикат дошта, тамоми унсурҳои зарурии илмиро фаро мегирад. Маводи он баёнгарии амиқии таҳқиқ, саҳми муаллиф дар инкишофи илмҳои сиёсӣ ва дарки мавзӯ мебошад. Забон ва услуби баён раван, илмӣ ва дақиқ буда, сохтор ва мухтавои он ба сатҳи таҳқиқоти номзадӣ ҷавобгӯ мебошад. Автореферати диссертатсияи С.Р. Раҷабализода барои дарёфт намудани дараҷаи илмӣ номзоди илмҳои сиёсӣ аз рӯйи ихтисоси 23.00.02 – Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияи сиёсӣ ба ҳимоя тавсия карда мешавад.

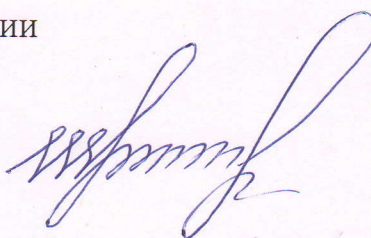
Мукарири,

И.в. дотсенти кафедраи сиёсатшиносии

ДДОТ ба номи Садриддин Айнӣ,

номзоди илмҳои сиёсӣ

04.09.2025

Шерматов Б.Г.